

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑΣ
& ΘΑΛΑΣΣΑΣ**

ΜΟΝΑΔΑ Α΄

Πληροφορίες: Ο. Παπακυριακοπούλου

Αθήνα, 15.05.2020

Αριθ. Πρωτ.: 168

Ταχ. Δ/ση : Μιχαλακοπούλου 103, Αθήνα

Ταχ. Κώδικας : 115 27

Τηλέφωνο : 2131501166

Φαξ: 2107774080

e-mail: oparakyriakopoulou@mou.gr

ΘΕΜΑ: «Υποχρεώσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας - Οδηγίες και υποδείγματα σχετικά με τις ενέργειες δημοσιότητας των έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020»

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 508/2014, τον Εκτελεστικό Κανονισμό 763/2014, το Κεφάλαιο 11.4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας (ΕΠΑΛΘ) 2014-2020 καθώς και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠΑΛΘ, το οποίο ισχύει δυνάμει της Υπουργικής Απόφασης 1177/1.8.2017 (ΦΕΚ 3163 /Β/12.9.2017):

- οι δικαιούχοι πράξεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΛΘ 2014-2020, είναι υποχρεωμένοι να προβούν σε ενέργειες ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τη στήριξη που έχουν λάβει από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)
- οι ΟΤΔ Αλιείας 2014-2020 LEADER/CLLD, τόσο ως δικαιούχοι όσο και ως ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης του ΕΠΑΛΘ, έχουν την υποχρέωση να προβούν σε ενέργειες ενημέρωσης και δημοσιότητας

Για την παρουσίαση του πλαισίου εφαρμογής των σχετικών ενεργειών δημοσιότητας από τους δικαιούχους και με σκοπό να επιτυγχάνεται η κατά το δυνατόν καλύτερη πληροφόρηση και ενημέρωση του ευρέος κοινού σχετικά με την υλοποίηση χρηματοδοτούμενων πράξεων, συντάχθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ και διαβιβάζεται συνημμένα Πρακτικός Οδηγός.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ

Ε. ΓΙΟΚΑΛΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

I. Ενέργειες Δημοσιότητας από τους Δικαιούχους

1. Όλα τα μέτρα πληροφόρησης και επικοινωνίας που παρέχει ο δικαιούχος αναγνωρίζουν τη στήριξη της πράξης από το ΕΤΘΑ, προβάλλοντας:

- **το έμβλημα της Ένωσης**, με αναφορά στην Ένωση, σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Εκτελεστικό Κανονισμό 763/2014.
- **αναφορά στο ΕΤΘΑ**

2. Κατά την υλοποίηση μιας πράξης, ο δικαιούχος ενημερώνει το κοινό σχετικά με την στήριξη που έχει λάβει από τα Ταμεία:

A. παρέχοντας στον διαδικτυακό τόπο του, εάν υπάρχει, σύντομη περιγραφή της πράξης (ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης), η οποία περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

Όταν το έμβλημα της Ένωσης περιλαμβάνεται σε δικτυακό τόπο, πρέπει να είναι ορατό μόλις γίνεται η πρόσβαση σε αυτόν, χωρίς να χρειάζεται να αλλάξει σελίδα ο χρήστης.

B. τοποθετώντας:

- i) για πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση ανάρτησης πινακίδας, τουλάχιστον μία **αφίσα** (ελάχιστου μεγέθους Α3) με πληροφορίες σχετικά με το έργο, συμπεριλαμβανόμενης της χρηματοδοτικής συνδρομής της Ένωσης, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, όπως η είσοδος σε ένα κτίριο. Με στόχο την ομοιομορφία των εκάστοτε δράσεων προβολής και επικοινωνίας, έχουν δημιουργηθεί πρότυπα αφίσας μεγέθους Α3, για πράξεις που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑ. Η σχετική αφίσα μπορεί να αναπτυχθεί μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής παραγωγής αφισών η οποία είναι προσβάσιμη στο <http://posters2014-2020.esfhellas.gr/>. Μέσω της εφαρμογής αυτής είναι εφικτή

η δημιουργία αφισών, που περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με το έργο και ακολουθούν την ενιαία οπτική ταυτότητα του ΕΣΠΑ.

ii) Για πράξεις:

- στις οποίες η συνολική δημόσια συνδρομή **υπερβαίνει τις 500.000€** και
- όταν η πράξη συνίσταται στη χρηματοδότηση έργων υποδομής ή κατασκευής.

Ο δικαιούχος προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- Κατά την υλοποίηση μιας πράξης που χρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ, ανάρτηση **προσωρινής πινακίδας** σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (**Υπόδειγμα 1**):

Στην προσωρινή πινακίδα εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

- Η πινακίδα περιέχει την ονομασία και τον κύριο στόχο της πράξης.
- Ο κύριος στόχος πράξης προτείνεται να βασίζεται στον ειδικό στόχο της πράξης και να γίνεται επικοινωνιακή επεξεργασία της διατύπωσής του, ώστε να είναι κατανοητός από το ευρύ κοινό.
- Στην περίπτωση πράξεων υποδομών και κατασκευαστικών έργων, αναγράφεται ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης όπως αναφέρεται στην απόφαση ένταξης της πράξης ή όπως ορίζεται από οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής.
- Στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων, αναγράφεται ο συνολικός ενισχυόμενος προϋπολογισμός του έργου με διάκριση σε δημόσια χρηματοδότηση και ιδιωτική συμμετοχή.
- Το έμβλημα της Ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση και την αναφορά στο ΕΤΘΑ που απεικονίζεται στην πινακίδα, καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της εν λόγω πινακίδας.
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος.
- Αν απεικονίζονται άλλοι λογότυποι εκτός από το έμβλημα της Ένωσης, το έμβλημα της Ένωσης έχει τουλάχιστον το ίδιο μέγεθος, μετρούμενο σε ύψος ή πλάτος, με τον μεγαλύτερο των άλλων λογοτύπων.

- Μετά την ολοκλήρωση μιας πράξης που χρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ, ανάρτηση **μόνιμης αναμνηστικής πλάκας ή πινακίδας** σημαντικού μεγέθους, μετά την υλοποίηση και εντός τριμήνου το αργότερο, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (**Υπόδειγμα 2**).

Το υλικό κατασκευής και ο τρόπος τοποθέτησης των μόνιμων πινακίδων θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη μόνιμη εγκατάστασή τους.

Στην μόνιμη πινακίδα εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

- Η πινακίδα περιέχει υποχρεωτικά την ονομασία της πράξης και τον κύριο στόχο της δραστηριότητας που υποστηρίζεται από την πράξη.
- Ο κύριος στόχος της δραστηριότητας που υποστηρίζεται από την πράξη, προτείνεται να βασίζεται στον ειδικό στόχο της πράξης και να γίνεται επικοινωνιακή επεξεργασία της διατύπωσής του, ώστε να είναι κατανοητός από το ευρύ κοινό.
- Το έμβλημα της Ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση και την αναφορά στο Ταμείο ή στα Ταμεία που απεικονίζονται στην πινακίδα, καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της εν λόγω πινακίδας.
- Η σημαία της Ελλάδας και το σήμα του ΕΣΠΑ θα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο ύψος και να είναι ισότιμα μεταξύ τους και με την σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως προς το έμβλημα της ένωσης θα πρέπει αυτό να είναι σύμφωνα με τα γραφικά πρότυπα της Σημαίας της Ευρωπαϊκής ένωσης τα οποία παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_el.htm.

II. Ενέργειες Δημοσιότητας από τις ΟΤΔ

Οι ΟΤΔ Αλιείας έχουν ήδη ενημερωθεί όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους για την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας με το υπ' αριθμ. 776/9-3-2018 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020.

Με βάση τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 808/2014 (Άρθρο 13, Παράρτημα ΙΙΙ) και αριθ. 669/2016 (Παράρτημα ΙΙΙ) που αφορούν το ΕΓΤΑΑ, καθώς επίσης τον

Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 508/2014 άρθρο 119 και αντίστοιχα τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 763/2014 που αφορούν το ΕΤΘΑ και λαμβάνοντας υπόψη το Κεφάλαιο 11.4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 αναφορικά με την ενημέρωση και τη δημοσιότητα και τους σχετικούς στόχους, καθώς και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠΑΛΘ, το οποίο ισχύει δυνάμει της Υπουργικής Απόφασης 1177/1.8.2017 (ΦΕΚ 3163 /Β/12.9.2017), οι δικαιούχοι πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΠΑΑ 2014-2020 & το ΕΠΑΛΘ 2014-2020, προβαίνουν σε ενέργειες ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τη στήριξη που έχουν λάβει από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Η μη τήρηση των ελάχιστων υποχρεωτικών κανόνων ενημέρωσης επιφέρει κυρώσεις από τα ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα ελέγχου.

Για τις ΟΤΔ 2014-2020 LEADER/CLLD που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, σύμφωνα με το σημείο β) του παραρτήματος ΙΙΙ του Καν. 669/2016 και την ΥΑ υπ' αριθμ. 8427/4-8-2017 (ΦΕΚ Β' 2747) Πλαίσιο υλοποίησης του Υπομέτρου 19.4 «Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση» του Μέτρου 19 LEADER/CLLD (Άρθρο 10 Λειτουργικές δαπάνες, σημείο 8), θα πρέπει να τοποθετείται επεξηγηματική πινακίδα στην έδρα των ΟΤΔ που χρηματοδοτούνται από το LEADER του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Για τις ΟΤΔ Αλιείας 2014-2020 LEADER/CLLD αντίστοιχα, η υποχρέωση ενημέρωσης και δημοσιότητας απορρέει από τον Κανονισμό 508/2014, άρθρο 119.

Η **επεξηγηματική πινακίδα** θα πρέπει να είναι μεγέθους τουλάχιστον Α3 και να τηρούνται κατ' ελάχιστον οι βασικές υποχρεώσεις ενημέρωσης του κοινού σχετικά με:

- τον/τους φορέα/είς υλοποίησης της πράξης
- την περιγραφή της πράξης ή του Μέτρου
- τη στήριξη που έχει λάβει από το κάθε Ταμείο και το αντίστοιχο έμβλημα

Ειδικότερα ανάλογα με τη **μονοταμειακότητα** ή την **πολυταμειακότητα** των τοπικών προγραμμάτων που υλοποιούν οι ΟΤΔ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

1. σε **μονοταμειακό τοπικό πρόγραμμα CLLD (Ταμείο ΕΤΘΑ)** θα πρέπει να περιλαμβάνεται το έμβλημα της Ένωσης με αναφορά στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και το λογότυπο του ΕΠΑΛΘ (**Υπόδειγμα 3**)
2. στα **πολυταμειακά τοπικά προγράμματα LEADER/CLLD (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)** προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην έκφραση της πολυταμειακότητας,

δεδομένου ότι αποτελεί κεντρική πολιτική επιλογή της Ε.Ε. και ως εκ τούτου χρησιμοποιείται το έμβλημα της ένωσης με αναφορά στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (**Υπόδειγμα 4**).

3. Σε κάθε περίπτωση η πληροφορία που αφορά στο έμβλημα της ένωσης θα πρέπει να καταλαμβάνει τουλάχιστον το 25% της πινακίδας.

Ως προς το έμβλημα της ένωσης θα πρέπει αυτό να είναι σύμφωνα με τα γραφικά πρότυπα της Σημαίας της Ευρωπαϊκής ένωσης τα οποία παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_el.htm.

Ενδεικτικά, στις επόμενες σελίδες επισυνάπτονται, προς διευκόλυνση σας, σχετικά υποδείγματα για τις ανωτέρω περιπτώσεις που καλύπτουν όλες τις υποχρεώσεις.

Υπόδειγμα 1

	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	 ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020		
 Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020		
Φορέας Υλοποίησης ή Δικαιούχος Όνομασία Πράξης Κύριος Στόχος Πράξης		
Προϋπολογισμός Πράξης		
ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ		
25% τουλάχιστον		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας

Υπόδειγμα 2

	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	 ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020		
 Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020		
Φορέας υλοποίησης ή Δικαιούχος		
Ονομασία της πράξης		
Κύριος στόχος της δραστηριότητας που υποστηρίζεται από την πράξη		
ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ		
25% τουλάχιστον		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας

Υπόδειγμα 3

	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ		
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ & ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020 Σλόγκαν Τοπικής Στρατηγικής (Προαιρετικό) ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER/CLLD ΟΤΔ			
LOGO ΟΤΔ			
ΜΕΤΡΟ	Τίτλος	ΕΤΘΑ (€)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (€)
4.1:	Προετοιμασία Τοπικού Προγράμματος		
4.2:	Εφαρμογή Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των τοπικών Κοινοτήτων		
4.3:	Δραστηριότητες Συνεργασίας		
4.4:	Δαπάνες Λειτουργίας και Συντονισμός		
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:			
ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ			
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας & Αλιείας			

25%
τουλάχιστον

Υπόδειγμα 4

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER/CLLD, ΟΤΔ.....

ΜΕΤΡΟ 19: «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD» του ΠΑΑ 2014-2020	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4: «Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής» του ΕΠΑΛΘ 2014-2020	ΕΓΤΑΑ (€)	ΕΤΘΑ (€)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜ/ΤΟΧΗ (€)
19.1: Προετοιμασία Τοπικού Προγράμματος	4.1: Προετοιμασία Τοπικού Προγράμματος			
19.2: Ιδιωτικές - Δημόσιες Επενδύσεις	4.2: Εφαρμογή Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων			
19.3: Διατοπικά- Διακρατικά Σχέδια	4.3: Δραστηριότητες Συνεργασίας			
19.4: Λειτουργικές Δαπάνες & Εμφύχωση	4.4: Δαπάνες Λειτουργίας και Συντονισμός			
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ:				

LOGO ΟΤΔ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία

ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

25% τουλάχιστον